No. 122. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Vrijdag 24 Mei.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, gelet op het Besluit van Z. Exc. den Heere Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband, van den 22 April 1839, A. N°. 2, Afdeeling van Policie, (*Provinciaalblad N°. 71*) waarbij de aandacht van de Plaatselijke Besturen nader wordt ingeroepen, op de bij Z. H. E. G. Besluit van den 5 Julij 1838, A. N°. 28, (*Provinciaalblad N°. 95*), aangehaalde bepalingen van Art. 459, 460 en 461 van het nog in werking zijnde Lijfstraffelijk Wetboek, en zulks tegen de overtreding van verordeningen ter stuiting van de heerschende Veeziekte, vooral met betrekking tot de afzondering van het zieke Vee, en het constateren der overtredingen waaraan de Veehouders zich dienaangaande schuldig maken; met aanschrijving, om aan de uitvoering dier voorschriften, de gestrenge hand te houden, en de onder hen ressorterende Policie-Beambten te gelasten, om tegen de bedoelde overtredingen met de meeste naauwkeurigheid te waken.

Almede gelet op het verder bij eerstgemeld besluit opgenomen, uittreksel eener missive van den Hoogleeraar NUMAN, Directeur van 's Rijks Veeartsenijschool te *Utrecht*, houdende mededeeling zijner beschouwingen, omtrent de wijze van behandeling van het door de Longziekte aangetaste Rundvee, met uitnoodiging op de Besturen, om de belanghebbenden op die beschouwingen opmerkzaam te maken, en om diegenen, welke zich eene meer volledige kennis der heerschende Longziekte wenschen te verschaffen, te verwijzen naar het Veeartsenijkundig Magazijn, uitgegeven door Dr. A. NUMAN, Hoogleeraar en Directeur van 's Rijks Veeartsenijschool (*Groningen* 1837), welk Deel afzonderlijk is verkrijgbaar gesteld.

Herinneren bij deze de Veehouders alhier ter Stede, aan de publicatie van den 12. Julij 1838, waarbij de voorbedoelde bepalingen van het Lijfstraffelijk Wetboek zijn opgenomen, en dien overeenkomstig de noodige waarschuwing is gedaan, alsmede aangemaand, om ook in den Veehouders welbegrepen eigenbelang, de opvolging der verordeningen, omtrent de geneeskundige behandeling bij het ontstaan dier ziekte, noch de dadelijke aangifte daarvan aan Burgemeester en Wethouders of den Kommissaris van Policie te veronachtzamen, alzoo in dat geval, bij het verlies van Vee, geene aanspraak op vergoeding kan worden gemaakt.

Wordende wijders het voren aangehaalde uittreksel der missive van den Hoogleeraar NUMAN, aan de belanghebbenden medegedeeld, gelijk zulks hieronder volgt, ten einde daarop te kunnen attenderen.

BREDA, den 13 Mei 1839.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

» Bij ons.

» Ofschoon de longziekte in hare verschijnselen, beloop en aard bekend kan worden geacht, zoo ontbreekt het evenwel tot dus ver aan eene geneeswijze, welke op eene voldoende ondervinding berustende, op alle gevallen en onder alle omstandigheden van toepassing is, om als veilig en zeker te kunnen worden gevolgd. Dezelve moet ook verschillen naar den trap en het tijdperk der ziekte en de bijzondere gesteldheid der dieren, welke door deze ziekte zijn aangedaan, iets hetwelk alleen door eenen bekwamen Veearts kan worden beoordeeld, om daarnaar de behandeling te besturen."

» Het kan intusschen hier niet overbodig worden geoordeeld, aan te wijzen dat de longziekte in het algemeen, als zijnde volgens het gevoelen van deskundigen, van den aard ontstekingachtigen aard, in het begin eene zoodanige geneeswijze vordert, welke tegen deze ziekte toestand gerigt is, bestaande voornamelijk in ruime bloedsontlastingen, het zetten van etterdragten, en voornamelijk het insmeren van blaartrekkende zalven op de borstwanden, gepaard met het inwendig gebruik van bloedverdunnende, verkoelende en afvoerende middelen."

» Door deze geneeswijze kan alleen het doel bereikt worden, wanneer dezelve vroegtijdig genoeg in het werk gesteld, en daarmede lang genoeg en tijd geregeld wordt aangehouden; is de ziekte gevorderd en heeft er reeds aanmerkelijke verzwakking plaats, waarbij de longen dan bereids de eigene bekende ziekelijke ontaarding hebben ondergaan, dan behooren de aderlatingen en de bedoelde middelen, niet meer te worden aangewend."

» Het is dan naauwelijks meer doelmatig ter voorkoming van nuttelooze kosten, nog geneesmiddelen aan te wenden, vermits deze ontaarding, eens in een zekeren trap geboren zijnde, door geene middelen, hoe krachtig werkende ook, kan worden weggenomen."

» De beesten bij wie zulks plaats heeft, blijven, ofschoon onder eene versterkende geneeswijze, doch aan den dood ontkomende, en zich schijnbaar herstellende, doorgaans achterlijk in den groei, en sterven vroeger of later aan kwijning en uittering."

» Nog kan worden aanbevolen, dat wanneer de longziekte zich onder een aantal vee heeft geopenbaard, men meermalen daags het nog gezonde vee behoort gade te slaan, om te vernemen of er zich onder hetzelve beesten bevinden, die van tijd tot tijd een hoest of kuch doen hooren, als wanneer, hoe ligt die ook zijn moge, dadelijk bij de zulke de aangewezene geneeswijze behoort te worden aangewend; terwijl ook zoodanige beesten, onverwijld in de afzondering moeten worden begrepen, dewijl zij reeds dan kunnen worden beschouwd, een besmetend vermogen voor ander vee te bezitten."

» Evenzeer moet eene groote omzigtigheid worden in acht genomen, met betrekking tot het terug brengen, van de schijnbaar of zelfs volkomen herstelde beesten onder het gezonde vee, hetwelk niet mag geschieden binnen 8 of 10 weken, nadat de eerstbedoelde, volgens de verklaring van een erkenden Veearts, als volkomen genezen kan worden beschouwd; veel min mag het vóór dien tijd, hetzij ten verkoop of tot andere oogmerken naar elders worden vervoerd, alles op de straffen bij de wet, ten aanzien van afgezonderd houden van besmet of verdacht vee, vastgesteld."

» Voor het overige worden de veehouders op nieuw herinnerd, dat het hoogst nadeelig is, het vee vooral bij koud, vochtig en mistig weer, laat in den herfst in de weiden te doen verblijven, alsmede hetzelve des voorjaars, onder gelijke omstandigheden, vroegtijdig naar buiten te brengen, als waardoor de voorbeschiktheid tot de longziekte bij hetzelve wordt voortgebragt of vermeerderd."

» Eindelijk enz."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Mei.

De *Moniteur* behelst een rapport van den maarschalk *Gérard* over de gebeurtenissen van 12 en 13 dezer. Dit stuk houdt niets nieuws of van bijzonder belang. De maarschalk wijdt in den lof uit van al de legioenen der nationale garde en van de regimenten der linietroepen, die aan de beteugeling van den opstand hebben deel genomen, en geeft vervolgens de reden op, waarom de nationale garde van den omtrek der hoofdstad daaraan geen deel gehad heeft. Dezelve was den 13den op de plaats gereed of reeds voor de poorten van Parijs, toen de herstelling der rust hare tegenwoordigheid onnoodig maakte en zij huiswaarts keerde.

De policie heeft in de laatste dagen vele huiszoekingen in de verhuurde hotels gedaan. Verscheidene gekwetste personen zouden gearresteerd zijn geworden, op het vermoeden dat zij hunne wonden bij den jongsten opstand hadden bekomen. Het dagblad *le Siècle* verhaalt, dat men gisteren en eergisteren in de wijk St. Martin een groot getal geweren heeft opgehaald en dat een commissaris van policie gisteren morgen, vergezeld van een detachement municipale garde, in dezelfde wijk zeventien jonge lieden, die bezig waren met patronen te maken, in verzekerde bewaring had genomen. Hetzelfde blad verhaalt ook dat ll. zaturdag een municipale garde op de Marché des Innocens, door een welgekleed jong mensch met een dolksteek werd getroffen, zoo dat hij terstond dood was.

De overbrenging der wegens den jongsten opstand gearresteerde personen van de conciergerie naar het paleis du Luxemburg heeft nog geen plaats gehad. Daar het publiek zulks dagelijks wacht, vermeent men dat de overheid dien maatregel nog eenige dagen uitstellen zal. Men blijft voorts voortgaan met het nemen van uitgestrekte maatregelen tot handhaving van de rust. Nog gisteren werden de straten door talrijke patrouillen te voet en te paard doorkruist.

— Gisteren heeft de hertog *Decazes* in de conciergerie verscheidene gevangenen een verhoor doen ondergaan.

— Het onderzoek naar den schrijver uit van den brief, namens de kweekelingen van de Polytechnische school aan verscheidene dagbladen

gezonden, wordt voortgezet; geen der kweekelingen is nog weggezonden. Naar men zegt, hebben allen zich voor den gezegden brief verantwoordelijk verklaard.

— De *Moniteur Parisien* vermeldt, dat de generaal *Vaillant*, tegenwoordig kommandant van het wapen der genie in Afrika, tot kommandant der polytechnieke school benoemd is, in plaats van den luitenant-generaal *Tholosé*. De generaal *Doguereau* zal tot op de komst van den nieuwen kommandant het opperteezigt waarnemen.

— De kamer der afgevaardigden moet zich heden in hare bureaux vereenigen en zich onder anderen bezig houden met het onderzoek der aanvraag van een crediet van 1,200,000 fr. tot aanvulling der geheime uitgaven over 1839. Men ziet met verlangen te gemoet, welke keus de bureaux zullen doen, om het rapport over deze aanvraag op te maken.

— De heer *Dufaure* heeft gisteren in de kamer der pairs de verklaring gedaan, dat het voornemen van het tegenwoordig kabinet was, om zoodra de omstandigheden het toelieten zelf voor te gaan met de aanbieding van een ontwerp voor de conversie der renten, en dus niet gaarne zien zou, dat in een der kamers het voorstel daartoe werd gedaan. De tegenwoordige zitting was echter te kort om zich met die taak bezig te houden, maar het kabinet zou in het tijdsverloop der beide zittingen een ontwerp bearbeiden om het bij de volgende zitting aan de kamer te kunnen aanbieden. Men wil dat de minister deze verklaring gedaan heeft om voor te komen dat het gezegd voorstel niet werd gedaan bij de afgevaardigden, alwaar de heer *Gouin* die zaak weder ter spraak wilde brengen. Volgens sommigen zou de gegevene verklaring den heer *Gouin* evenwel van zijn voornemen niet terug houden.

— Heden werd als zeker verhaald, dat de luitenant-generaal *Bugeaud* tot kommandant van de eerste militaire divisie zou benoemd worden in de plaats van den generaal *Pajol*, die tot aide de camp des konings zou worden benoemd.

— Men heeft verbreid dat de hertog van *Bassano* volledig bewerkte memoriën over de revolutie, het keizerrijk en de restauratie had nagelaten. Thans blijkt het, dat men onder des hertogs nalatenschap niets gevonden heeft dan eenige nota's, brieven, papieren geschikt om inlichtingen te geven; zulks zal echter niet beletten, dat men spoedig de uitgave van de nagelatene gedenkschriften des hertogs van *Bassano* ziet aangekondigd.

— De zucht tot openbare vermakelijkheden vermeestert zoodanig de gemoederen, dat dezer dagen een directeur van een vaudeville-troep gemeend heeft er rekening bij te zullen vinden met een schouwburg op te rigten, alwaar midden op den dag vaudevilles zouden gegeven worden. De gevraagde autorisatie is hem echter geweigerd.

— Uit Algiers schrijft men van den 11den Mei: » De maarschalk *Valée* heeft nog niet geheel van de expeditie naar Hamza afgezien. Waarschijnlijk voorziet de gouverneur-generaal de aanstaande verbreking van de overeenkomst van Tafna, zoodat de toerustingen die men maakt het dubbele doel zullen hebben om zich den weg naar Hamza te banen en gereed te staan om den oorlog te voeren." Men sprak te Algiers van eene verandering van het garnizoen.

— Men verwacht thans dagelijks eenige schepen van het eskader des admiraals *Baudin* van de kusten van Mexiko te Brest te zullen zien terug keeren. Slechts eenige schepen ter bescherming van den handel, zullen aldaar achter blijven.

— Van gouvernementswege zijn de beide volgende telegraphische depeches bekend gemaakt:

» Bayonne, 19 Mei.

» In den nacht van den 18den heeft *Munagorrij* zich meester gemaakt van het fort Urdach, hetwelk door vijftien karlisten bewaakt werd."

» Bayonne, 20 Mei.

» *Munagorrij*, aangevallen zijnde, heeft gisteren avond gekapituleerd, en is op het fransch grondgebied geweken, waar hij ontwapend is geworden."

Het *Journal des Débats* voegt hierbij de volgende aanduiding: » Urdach is een klein dorp op een half uur afstands van de fransche grenzen, op den weg van Bayonne naar Elisondo. De karlisten hebben daar een versterkt huis en een post hunner douanen. Het schijnt dat *Munagorrij* zelf des avonds belegerd is geworden in het fortje waarvan hij zich des morgens bij verrassing had meester gemaakt. Dit voorval is van geen belang.

— De verklaring van den heer *Dufaure* in de kamer der pairs heeft de speculanten omtrent de reductie gerust gesteld en de rente op nieuw doen rijzen. De notering was heden (21 *Mei*) 111,20; 3 pCt. 81,40; Nap. r. 101,85; Sp. Ardoin 19¾; Rom. L. 101¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten Mei.

HH. KK. HH. de Prins *van Oranje*, de Erfprins *van Oranje* en Prins *Alexander*, vergezeld van Z. D. H. den Erfgroothertog van Saksen-Weimar, zijn gisteren morgen uit de residentie naar Tilburg vertrokken.

— Z. M. heeft dezer dagen benoemd, tot ambtenaren voor de dienst van den waterstaat en 's Lands gebouwen in Nederlandsch Indie, de heeren *P. J. G. Beyerinck*, opzigter bij den waterstaat te 's Gravenhage, en *J. K. Hein*, luitenant der artillerie bij 's Rijks artillerie werkplaatsen te Delft.

— Door Z. M. zijn benoemd: tot directeur van het postkantoor te Zutphen, *J. J. Storm van 's Gravesande*, kommies op hetzelfde kantoor; in diens plaats tot kommies, *M. C. Wilbrenninck*, vierde kommies op het postkantoor te 's Hage; ter vervanging van laatstgemelde *A. Barling*, kommies ten kantore van Alkmaar, en tot kommies op laatstgemeld kantoor, *J. E. Talleken*, surnumerair voor het vak in Gelderland; tot surnumerairen der registratie, in Noord-Holland *J. J. W. Eekhout*, thans in Gelderland, *R. Croll* en *E. W. van Weede*, in Gelderland *H. R. de Raadt*, en in Utrecht *W. Huydecoper*; overigens bij het vak der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in Zeeland, *J. M. Kleeuwens*, te Goes.

— Z. M. heeft het departement voor de marine gemagtigd om, bij wijze van proefneming, voor een jaar in de behoefte van likens, tot kleedingstukken voor de zeemagt, te doen voorzien, bij ten publieke aanbesteding.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 21sten Mei:

» Wij vernemen met leedwezen, dat de ziekte van Z. D. H. den prins *van Saxen Weimar*, eenen ongunstigeren keer heeft genomen dan zich, volgens onze vorige, deed verwachten. Z. D. H. verkeert in zeer gevaarlijken toestand.

» Heden morgen passeerde alhier een detachement milicien van de ligting van 1832 en 1833 der 7de en 18de afdeeling infanterie, gaande naar hunne depots, om ingevolge koninklijk besluit van den 13den dezer, weder in het genot van onbepaald verlof te worden gesteld. Morgen zal van de 2de afdeeling alhier, een dergelijk detachement van 368 manschappen, tenzelfden einde, naar het depot te Alkmaar worden gedirigeerd.

» Aanstaanden Donderdag zal het 2de bataillon der 2de afdeeling infanterie, tot nu toe te Groesbeek gekantonneerd, binnen onze vesting terugkeeren, om met de overige bataillons dier afdeeling, alhier garnizoen te houden.

» Den volgenden dag (den 24sten Mei) zal een detachement verlofgangers van de 13de afdeeling infanterie, van Bergen-op-Zoom, aankomen, om alhier te overnachten, en, den volgenden dag, de marsch naar het depot te Doesburg voort te zetten.

— De *Avondbode* behelst een berigt uit 's Hage, volgens welk, op het verzoek aan Z. M. van verscheidene makelaars te Amsterdam, die bezwaar hadden gevonden tegen het afleggen van den eed, voorgeschreven bij art. 62 van het nieuwe wetboek van koophandel, de requestranten moet te kennen zijn gegeven, dat er geen termen zijn gevonden tot inwilliging van het verzoek om van die eeds-aflegging te worden ontheven, met bepaling dat dezelve eerst na de onderteekening van het daartoe vermeld besluit zal moeten geschieden.

— Volgens de laatste berigten uit Indie moeten de heeren *Reijnst*, raad van Indie, en Mr. *Scholten van Oud-Haarlem*, president van het hooggeregtshof te Batavia, op derzelver terugreis naar het moederland zijn, zoodat hunne aankomst hier te lande dagelijks kan worden te gemoet gezien. Ook aan den heer *Nahuys van Burgst*, raad van Indie, is een verlof tot herstel zijner gezondheid toegestaan.

— Den 18den dezer heeft binnen Rotterdam een allerdroevigst ongeluk plaats gehad. Eenige kinderen uit de minvermogende klasse hebben des namiddags van dien dag, zonder eenig opzigt aan de Rotte spelende, op het midden der straat een ouderwetsch doosje gevonden, hetwelk door hen geopend geworden is. Van den inhoud van dat doosje hebben zij, zoo als kinderen gewoon zijn, geproefd en daarvan medegedeeld aan andere speelgenooten. Twee dier kinderen, genaamd *Jan Bensman* en *Frederik Schoenmakers*, beide oud 10 jaren en wonende in de Verlorenzoonsteeg, in de Lombardstraat, zijn ten gevolge daarvan reeds overleden, terwijl drie anderen zeer ongesteld zijn. Men heeft alle vermoeden dat dit doosje, hetwelk vermengd rottekruid in zich bevatte, zal zijn verloren geraakt, en de policie doet ter ontdekking alle mogelijke navorschingen.

— Uit Arnhem meldt men van den 18den Mei: Het provinciaal hof van Gelderland heeft heden in de zaak van *Martinus Zoeren* uitspraak gedaan. Deze jongeling, oud twintig jaren, geboren te Arnhem, werd beschuldigd van moedwilligen moord en diefstal, gepleegd aan zekeren *Giovani Castiglione*, een Tyroler. Den .... Junij 1838 werd het lijk van dien persoon in een dennebosch tusschen Oirschot en Boxtel gevonden. Hij was marskramer in prenten, en men vond zijne mars op den weg digt bij zijn lijk geheel beroofd. *M. Zoeren* is daarna gevat en voor het provinciaal geregtshof van Noord-Braband ter dood veroordeeld. In appel voor het provinciaal hof van Gelderland gebragt, heeft hetzelve 76 getuigen verhoord. Hoewel *Zoeren* niets heeft bekend, is uit een door hem uitgegeven 5 frs. stuk en andere daadzaken aan het hof zijne schuld gebleken, hetwelk hem heeft veroordeeld, om op een schavot te Arnhem te worden opgehangen. De heer voorzitter Mr. *van Rappard* heeft, na de uitspraak van het vonnis, eene roerende toe-

spraak aan den veroordeelde gedaan, waarin hij hem vermaande zich in ootmoed tot Hem te wenden, bij wien ook zelfs voor den grootsten zondaar genade is te verwerven.

De belgische vertegenwoordigers hebben eergisteren het ontwerp voor de nieuwe regterlijke indeeling van Limburg goedgekeurd. Gisteren zou de definitieve stemming over deze wet en die betrekkelijk Luxemburg plaats hebben.

De senaat moest eergisteren bijeen komen, maar bevond zich niet voltallig genoeg om te beraadslagen.

De centrale sectie der kamer van vertegenwoordigers heeft haren arbeid omtrent het ontwerp betreffende de vreemde officieren in belgische dienst ten einde gebragt en besloten, om de verlenging der wet van september 1831 betreffende die officieren, voor twee jaren voor te stellen. Het getal dier officieren is: 23 fransche, 13 poolsche officieren, 1 saksisch officier.

— Eergisteren is het artillerie-reserve-park van Brussel naar Ath vertrokken.

— Op het paleis te Laeken bevinden zich thans de prins *van Saksen-Coburg-Gotha* met zijne beide zonen, alsmede de hertog *Alexander* van Wurtemburg, weduwnaar der fransche prinses *Maria.*

— De belgische zaakgelastigde te Stokholm, *de Rijckere*, is te Brussel teruggekomen.

[illegible] onder de gemeente Anderlecht, nabij Brussel, [illegible] katoenfabriek der heeren *Hombourg* en *Durmw* [illegible] gebouw is een prooi der vlammen geworden, maar een groot gedeelte katoen en katoenen stoffen zijn gered geworden. De gebouwen waren voor 35,000 fr. verzekerd.

— De belgische bladen vermelden dat de hollandsche autoriteiten op de forten Lillo en Liefkenshoek, ll. zaturdag een begin hadden gemaakt met de ontwapening dier beide forten.

— Te Antwerpen waren gisteren de Ardoin tegen 18⅝ genoteerd.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

ENGELAND. — De voor drie jaren door den heer A. VON HUMBOLDT aan de Koninklijke Maatschappij te *Londen* gedane uitnoodiging tot het doen van bestendige magnetische waarnemingen op onderscheidene punten van onzen aardbol, heeft sedert zulke gevolgen gehad, dat men daarvan de beste vruchten voor de uitbreiding onzer kennis van het aard-magnetismus mag verwachten. Gelijk bekend is, werd de uitnoodiging door de gezegde Maatschappij met welwillendheid ontvangen en reeds in 1836 het besluit genomen, om bij het gouvernement om geldelijke ondersteuning aanzoek te doen, welke voor de vestiging van vaste magnetische standpunten vereischt werd. De terugkomst van den heer HERSCHEL van de *Kaap de Goede Hoop* heeft de doorzetting der onderneming zeer bevorderd en eene uitbreiding aan het plan gegeven, ten gevolge waarvan de bouw der magnetische waarnemings-lokalen in verband is gebragt met de uitrusting eener zee-[illegible] welke men bepalingen wenscht te bekomen, omtrent de [illegible] in de zuidelijke st[illegible] streken van het oude vaste land zijn thans reeds magnetische waarnemingslokalen van *Lissabon* af tot *Peking* toe opgerigt, tot welke uitbreiding in het hart van *Azie* de krachtige medewerking van de russische regering veel bijgedragen heeft. Op de nieuwe, door de zorg der engelsche regering, daar te stellen waarnemingspunten zal men zich bij uitsluiting van het voortreffelijk toestel van Professor GAUSS bedienen en diens wijze van waarneming volgen. De volgende bijzonderheden, uit een' brief des britschen majoors SABINE getrokken, die zelf veel tot de vermeerderde kennis van het aard-magnetismus bijgedragen heeft, zullen over deze nieuwe britsche onderneming, het eerst eenig meerder licht verspreiden: De koninklijke schepen *Terror* en *Erebus* hebben thans (in den aanvang van April) den last bekomen, om uit te zeilen, ten einde de lijnen der magnetische afwijking, neiging en intensiteit der magnetische kracht in het zuidelijk halfrond, en wel in de nabijheid en binnen den poolkringcirkel te bepalen. Deze belangrijke en gewigtige onderneming heeft de regering aan den kapitein J. Rosz opgedragen, algemeen en gunstig bekend door zijne vroegere togten, welke hij onder den kapitein PARRY naar de noordpool[illegible] heeft. De schepen zullen geheel zoodanig [illegible] worden als op de gezegde reizen het geval geweest is; drie [illegible] zullen met het doen der waarnemingen besteed worden, en [illegible] van *van Diemensland* tot rust- en ververschingsplaats bestemd. De ondervinding die men in *Engeland* bij de uitrusting van zoo vele expeditien naar de noordelijke streken heeft opgedaan, doet te regt verwachten, dat de gezegde schepen en derzelver manschappen allezins in staat zullen zijn, om de nasporingen tot het verst bereikbare punt in de zuidpoolzee uit te breiden. Van den bevelhebber kan met regt gezegd worden, dat hij de voor zulk een togt vereischte hoedanigheden in groote mate in zich vereenigt. De schepen der expeditie zullen het noodig getal waarnemers en werktuigen voor de vaste magnetische standplaatsen op *Van Diemensland*, *St. Helena* en op de *Kaap de Goede Hoop* aan boord nemen, en zullen dan achtervolgelijk naar de plaats hunner bestemming worden overgebragt. Op de magnetische stations zal men gedurende drie jaren waarnemingen doen; de opzigters zullen artillerie- of genie-officieren zijn. De werktuigen zullen zijn even als die op het observatorium van *Dublin* (derhalve reflexie-apparaten van GAUSS); magnetometers van derderlei soort, voor afwijking horizontale en vertikale kracht; er zullen voorts waarnemers en werktuigen voor een vierde station met de gezegde expeditie naar *Kanada* worden gezonden, terwijl de Oost-Indische kompagnie ondernomen heeft, om drie andere stations, te *Madras*, *Bombai* en *Simla* te vestigen. Het plan der waarnemingen op deze onderscheidene punten zal niet vastgesteld worden dan nadat men zich met de magneet-waarnemers op het vaste land zal verstaan hebben. De onderscheidene voorbereidende maatregelen zullen waarschijnlijk tegen de helft van Augustus ten einde zijn, zoodat met de waarnemingen op de verschillende punten met het begin van het volgende jaar een aanvang zal kunnen gemaakt worden. De heer W. LLOYD, de kapitein Rosz en de majoor E. SABINE, hopen in het midden van Julij zoowel den hofraad GAUSS te *Gottingen* als den heer A. VAN HUMBOLDT te *Berlijn* te kunnen bezoeken, om alles te bespreken hetgeen op deze gelijktijdige waarnemingen betrekking heeft en dezelve vruchtbaar voor de wetenschap kan doen worden. — Van elders wordt gemeld, dat met het beroep van den natuurkundige MELLONI, als directeur eener werktuigkundige verzameling, naar *Napels*, ook het doel gepaard gaat, om door deszelfs bemoeijing, magnetische en meteorologische waarnemingen in het koningrijk der *Beide Sicilien* te doen plaats hebben.

NEDERLANDEN. — Het in dit jaar, op de beide Pinksterdagen te *Dusseldorp* gehouden Neder-Rhijnsche Muzijkfeest, heeft wederom allezins aan de daarvan opgevatte verwachting voldaan en is tot algemeen genoegen afgeloopen. Hetzelve is gehouden in de zoogenaamde *Beckersgarten*, onder de leiding van den heer F. MENDELSSOHN BARTHOLDY, bijgestaan door den heer J. RIETZ. Het orkest en zangkoor heeft bestaan uit 586 personen, waaronder zich uit *Nederland* onder anderen bevonden hebben: de heeren KUFFERATH en DAHME uit *Utrecht* en de heer LUBECK uit *'s Gravenhage.* De uitvoering van HANDEL's *Messias* met de instrumentatie van MOZART, heeft weinig of niets te wenschen overgelaten. De directeur BARTHOLDY werd, toen hij de voor hem bestemde plaats innam, met een tot driemaal herhaald trompetgeschal en met daverende toejuichingen begroet.

HUISREGELEN.

Er woont in Zeeland op het eiland Walcheren ergens een man, wiens naam wij niet noemen mogen, en die echter velen tot een leerzaam voorbeeld verstrekken mag. Als eenvoudig pachter eener kleine hoeve, geniet hij echter eene buitengewone welvaart zoodat [illegible] zich het gerucht verspreid heeft, dat hij eens eenen [illegible] schat met oude spaansche [illegible] gevonden heeft, waardoor hij [illegible] zijn, om bij elke openbare veiling zich het een of ander stuk gronds aan te schaffen, of ook zijne kinderen een grooter uitzet te geven, dan men van hem zoude kunnen verwachten; en echter ontkent hij het steeds, zeggende: de schat, dien ik gevonden heb zit in ieders mans hoeve en huis; maar gelukkig hij die verstand genoeg heeft denzelven te leeren vinden en kracht genoeg bezit de middelen te bezigen die tot deszelfs opdelving noodig zijn.

Eens op eenen winter avond met eenige zijner vrienden bij den haard zittende, kwam het gesprek wederom op den verborgenen schat, en onze pachter meer dan gewoonlijk opgewekt zijnde, zeide: nu wilt gij dan het geheim weten? hoor dan! mijn gansche schat, van welken gij zoo veel hebt hooren spreken bestaat slechts, in eenige weinige *huisregelen. Huisregelen?* zeiden allen, verbaasd! Ja, zeide de pachter, zij bewaarden mij voor armoede, zij deden mij den welstand genieten dien ik jaren achter elkander mogt bezitten, zij gaven mij eindelijk gelegenheid nog iets over te winnen voor mijne kinderen! —

En welke zijn die huisregelen zeiden allen hoogstnieuwsgierig? Ik zal ze u naar de rij af mededeelen, zeide de eenvoudige man — en zoo als zij uit de hand van dien goeden en wijzen pachter ons medegedeeld zijn, hebben wij hen opgeschreven en deelen wij ze onze lezers mede; in de hoop dat zij hen goed nalezen, en zoo veel in hun vermogen staat in hun eigen huis en op hunne eigene hoeve beoefenen zullen.

De eerste is.

Nering is geen Erf.

Alles schijnt in den tegenwoordigen tijd van het tegendeel overtuigd te zijn. Ziet men den kapitalist, het is hem alleen om de meeste procenten te doen, om het even of zijn kapitaal daardoor ook al

op slechte waarborgen geplaatst wordt. Wat tonnen schats zijn er niet in Columbianen, Mexicanen en Peruanen verloren gegaan, alleen omdat men gaarne wat meer jaarlijks inkomen had, zonder dat men bedacht hoe het kapitaal zelve er mede verzonk. Wat millioenen gouds zijn er met de Fransche uitgestelde, Passive schuld en Ardoins gevlogen, alleen omdat men gaarne den woekerwinst van 10 tot 15 procent genieten wilde.

Even zoo gaat het thans ook een eindeloos getal landeigenaren. Terwijl zij hun goed tot drie en vier procent koopen, bedenken zij het onmogelijke, om die opbrengsten tot den uitersten penning op te jagen. Hier ziet men er een die jaar in jaar uit hooit, en zijn weiland tot in den grond bederft. Ginds een ander die slechts tot de hoogste prijzen verpachten wil, en niet denkt, als alles door den Boer moet opgebragt worden, hij ook niets over houdt om den grond te verbeteren of slechts in dien stand te houden waarin het land zijn moet om zoo oneindig veel vruchten als men uit denzelven trekken wil op te kunnen brengen.

Een ander laat huis en goed vervallen, laat sloten en heiningen en ik weet niet wat te niet gaan, scheurt wei-velden, roeit boomgaarden uit, om slechts de meeste procenten te trekken, en weet niet dat hij reeds van het kapitaal zelve leeft!

Maar even als deze alle niet bedenken dat *Nering geen erf* is, zoo betaamt het wel bijzonder den landman zelven, dat hij deze toepast, gedurende zijn gansche leven goed overdenke, en trouw in acht neme!

Als iemand namelijk met elk jaar zijne opbrengsten, dat is, zijne *Nering* als *erf* beschouwt, dan zal hij bij voorbeeld, wanneer hij goed gezomeroogst en gemest heeft, de groote inkomsten van het koolzaad van het eerste jaar beschouwen als eene stellige opbrengst, die hij in dat jaar bezigen kan en niet bedenken dat elke volgende opbrengst veel minder zal zijn; neen, het sur-plus van dit jaar moest over alle volgende jaren verdeeld worden, of liever in eene bijzondere kas gelegd worden; wie dit doet zal wijs handelen.

Niet de nering die wij door het toeval een enkel jaar hebben, mag als eerlijke inkomst beschouwd worden, maar wel waarop wij ordelijk rekenen kunnen. Ik heb dit van het begin af, dat ik mijnen landbouw aanvaardde in acht genomen. Ik heb altijd twee onderscheidene kassen gehad. Eene waarin ik het geld lag dat ik uit den gemeenen opbrengst van mijn goed moest rekenen jaarlijks te kunnen ontvangen. Ik had dit sommetje niet te hoog aangeslagen. Het was hiervan dat ik mijne pacht betaalde, het was hiervan dat ik meende te moeten leven, het was hiernaar dat ik mijnen ganschen staat inrigtte. Het andere dat ik beschouwen moest als de overwinst die nu eens van een bijzonder goed uitgevallen gewin, dan eens van een hoogeren prijs van het koorn, dan wederom van den verkoop van een paar stalpaarden, die ik getokt had, of waar dan ook van af kwam, beschouwde ik te zijn de noodstuiver, waarvan ik de som moest aanvullen die ik in mijne gewone kas in enkele jaren te kort kwam, of waardoor ik in staat gesteld werd een kwaad jaar te verduren, of ook waarvan ik voor de toekomst wat overleggen moest. Ziedaar de eerste rede waarom de menschen denken dat ik een schat gevonden heb: het is omdat ik mij aan de spreuk vast hield;

Nering is geen Erf.

Dacht ieder koopman, fabrikant, winkelier, arbeidsman of wat naam hij ook dragen mogt hieraan, hoe menigeen zou allengs tot groote schat komen. Maar nu gaat het de meesten, om een voorbeeld bij te brengen, even als het ons land zelve, met den jenever-belasting gaat. Een ieder financier roemt over dezelve, een ieder stad of dorp juicht in de schoone opbrengst van de opcenten! En toch weten de minsten dat wij waarlijk verder een groot getal jaren in dezen, van het kapitaal onzer welvaart en niet van de interessen leven. Want hoeveel menschen verdrinken jaarlijks niet alleen hun goed inkomen, maar ook hunne gereedde en ongereedde goederen, die zij tot geld maken om er sterke dranken voor te koopen. En terwijl zij brood, noch vleesch gebruiken, en alle andere belaste artikelen schaarsch bezigen, vereenigt zich de geheele consumtie van dit groot getal menschen, hoe langer hoe meer, op dat eene punt; van hier, dan die kolossale jenever belastingen.

Een ieder moest dit weten die ziet, hoe de belasting op inlandsche gedistilleerde vochten jaarlijks tusschen 4 en 5 millioenen guldens in hoofdsom en opcenten opbrengt, en echter gaan wij voort met deze *nering* als een *erf* te beschouwen, en zullen zoo lang de welvaart zien dalen, tot dat wij eens, maar helaas! te laat uitroepen zullen: Ja waarlijk, *Nering is geen Erf.*

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (22 *Mei*) waren genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. 55 een zestiende; dito 5 pCt. $102\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Kansbill. $27\frac{7}{8}$; Amort.-Sijndik. $95\frac{7}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt 80; Handelm. $181\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$; O. I. 5 pCt. 99, $98\frac{15}{16}$; Rijn. Spoorw. 103, $\frac{1}{2}$; Haarl. dito $113\frac{1}{2}$; Ardoins $18\frac{3}{4}$; oude Russen 105; Columb. $19\frac{7}{8}$, 20.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van *twee-en-tachtig jaren en eene maand*, na voorzien te zijn van de Voorregten onzer Moeder de Heilige Kerk, mijne dierbare Echtgenoot MARIA CATHARINA VAN EIJNDHOVEN, geboren te *'s Hertogenbosch*, na eene Echtverbindtenis van *vijftig* jaren en *tien* dagen. Wij betreuren ons verlies, Ik van eene brave Vrouw, en mijne twee Kinderen van eene brave Moeder. Wij houden ons overtuigd van de hartelijke deelneming, zoo van onze Familie als van onze Bekenden.

Verzoeke van Brieven en verder Rouwbeklag verschoond te blijven.

BREDA, den 23. Mei 1839. NICOLAAS LUDOVICUS PRELIMBOOM.

*** De HOOFD-AGENT van de NEDERLANDSCHE ALGEMEENE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ tegen HAGELSCHADE op de VELDGEWASSEN, herinnert bij deze de LANDBOUWERS, dat men zich ten zijnen Kantore te *Breda*, even als de vorige jaren, en bij deszelfs Heeren Correspondenten ten Plattenlande, kan vervoegen en tegen gevaar voor den HAGEL op den OOGST, als OLIE-ZAAD, VLAS, BOEKWEIT, enz., kan verzekeren.

Het is overbodig het nuttige en doelmatige dezer Verzekering aan te toonen, men herinnere zich slechts het vorige jaar, waar in een oogenblik het vooruitzigt van den Landman door den HAGEL vernietigd werd, en zijne hoop op eenen gelukkigen OOGST vervlogen was.

BREDA, 15. Mei 1839. BREEKPOT.

*** De Ritmeester VAN MERLEN, heeft in den jare 1838 aan een zijner Vrienden geleend, het werk van *La Roche-Aymon de la Cavalterie;* tot heden dit werk nog niet hebbende terug bekomen, verzoekt hij minzaam den tegenwoordigen bezitter van hetzelve, het aan hem terug te bezorgen.

CONTREFAÇON.

AVIS ESSENTIEL.

LA PATE PECTORALE DE REGNAULD AINÉ, Pharmacien à Paris, rue Caumartin, n° 45, recommandée par les principaux journaux de médecine français, et généralement ordonnée par les médecins les plus distingués de toutes les Facultés et Académies, pour la guérison des *Rhumes, Toux, Catarrhes, Coqueluches, Asthmes, Enrouements et Irritations de poitrine*, a été **CONTREFAITE** dans divers pays étrangers.

Comme on ne saurait prendre trop de précautions pour se garantir des contrefaçons, *surtout lorsqu'il s'agit de la santé*, nous prévenons les consommateurs que **LA VÉRITABLE PATE DE REGNAULD AINÉ**, telle que M. L. Frère, de Paris, la prépare, et telle qu'elle se vend depuis dix années dans toute l'Europe, ne se délivre qu'en boîte, et que chaque boîte est scellée d'une bande de papier vert dont voici le modèle.

Par Brevet d'invention.

PATE DE REGNAULD AINÉ.

L. FRERE,

Élève et successeur de Regnauld ainé, et seul propriétaire de cette pâte.

Breda, chez MM. C. L. VAN MEES & VAN DEN GOORBERGH, Pharmaciens.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.